

BERGEN
KOMMUNE

ÅRSPLAN 2024 – 2025

Sandalsbotn Barnehage

Forord

Barnehagene i Bergen kommune utarbeider sine årsplaner i samsvar med kravene til årsplan slik de er beskrevet i barnehageloven og forskrifter.

Ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver trådte i kraft fra 1.august 2017 og er en forskrift til barnehageloven.

Kvalitetsutviklingsplanen for kommunale barnehager 2018-2021 (24) «Sammen for kvalitet – lek og læring» beskriver eiers lokale tilpasninger til rammeplanen og prioriteringer for gjeldende periode. Hovedsatsningsområdet i kvalitetsutviklingsplanen er «Grunnlag for livslang læring i det 21. århundre». Planhierarkiet er synliggjort i modellen.

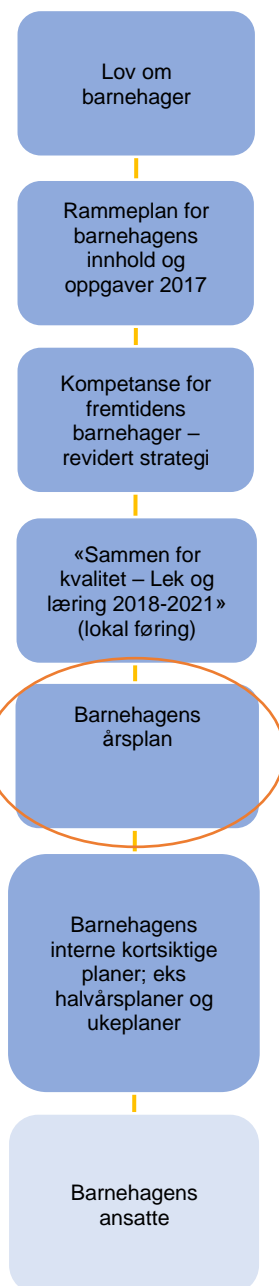
Årsplanverket til de kommunale barnehagene i Bergen kommune er delt i to:

Del en beskriver mål og aktiviteter for årets satsinger og gir informasjon om hvordan disse følges opp, dokumenteres og vurderes. Årsplanen del en har et tidsperspektiv på 1 år og følger barnehageåret. *Del to* beskriver barnehagens satsninger og arbeid på et mer grunnleggende og generelt nivå.

Årsplanens del to inneholder informasjon om hvordan barnehagen vil arbeide med danning gjennom omsorg, lek og læring for å fremme barns allsidige utvikling i samarbeid og forståelse med barns hjem. Videre redegjør barnehagen for hvordan det arbeides med progresjon i barnas pedagogiske tilbud gjennom hele barnehageløpet.

Som barnehageeier er vi ansvarlig for at barn i våre barnehager får en god start på et livslangt læringsløp. Godt planleggingsarbeid gjennom felles planmaler er utgangspunkt for utnyttelse av kollektiv kapasitet. Årsplanen utarbeides i samarbeid mellom barnehagens ansatte, barn og foreldre og danner grunnlag for pedagogisk innhold, aktiviteter og samhandling gjennom året. Årsplanen er et arbeidsredskap for personalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser.

Årsplanen gir informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidspartnere og andre interesserte.

BERGEN KOMMUNE

Etat for barnehage

Innhold

Visjon og mål	5
Visjon – En mangfoldig barnehage av høy kvalitet for alle barn	5
Verdier	5
Mål	5
1.0 Barnehagens innledning	6
1.1 Struktur og organisering	6
1.2 Metodevalg	6
1.3 Pedagogisk analysemodell	6
1.4 Kjerneverdier	7
1.4.1 Ser barnet	7
• Vi tilrettelegger for å gi hvert barn opplevelse av mestring, og vi arbeider for at barna utvikler en god selvfølelse.	7
• Vi møter barnet på deres premisser, og nivå. Vi har et åpent blikk, vi lytter og vi viser interesse.....	7
1.4.2 Varme	7
1.4.3 Inkluderende	7
2.0 Livsmestring for det 21. århundre	8
– medvirkende barn i lek og læring.....	8
2.1 Tilknytning	8
2.2 Lek	8
2.3 Læring	9
2.4 Barns medvirkning	9
2.5 Vennskap og felleskap	10
2.6 Mangfold	10
3.0 Barnehagens tema/prosjekt	11
3.1 Fagområder	11
3.1.1 Språk som basiskompetanse	11
3.1.2 Matematisk kompetanse	12
3.2 Digitale verktøy	12
4.0 Barnehagen som lærende organisasjon	13
4.1 Barnehagens utviklingsarbeid	13
4.2 Dokumentasjon, vurdering og oppfølging	13
4.2.1 Dokumentasjon	13
4.2.2 Vurdering og oppfølging	13

4.3 Barn og foreldres medvirkning i utviklingsarbeidet.....	14
I. Progresjon i barnehagens pedagogiske innhold.....	16
II. Overganger	17
a. Tilvenning i barnehagen.....	17
b. Overganger og sammenheng innad i barnehagen	17
c. Samarbeid og sammenheng med skolen	17
III. Foreldremedvirkning	18
IV. Bærekraftig utvikling	18
V. Psykososialt barnehagemiljø	18
VI. Barns seksuelle helse	19
5.0 Kalender	20

Visjon og mål

Visjon – En mangfoldig barnehage av høy kvalitet for alle barn

I en mangfoldig barnehage av høy kvalitet skal barn få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter med utgangspunkt i egne forutsetninger og interesser.

Verdier

Det er utviklet et verdigrunnlag som skal sikre det enkelte barn trygghet, læring og utvikling i hverdagen. Verdigrunnlaget består av *varme, ser barnet og inkluderende*. Verdiene gir retning for det pedagogiske arbeidet og samhandlingen med barn og foresatte. Barnehagene beskriver i kapittel 1 hva de legger i disse verdiene.

Mål

Bergen kommune ønsker som eier å gi retning for de kommunale barnehagene gjennom målsettingen:

Livsmestring for det 21. århundre – medvirkende barn i lek og læring

Grunnlaget for trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd legges i tidlig barndom og barnehagen har en sentral plass i dette. Livsmestring handler også om å møte motstand, håndtere utfordringer og være utholdende.

Våre barnehager skal kjennetegnes ved at barnet:

- Opplever vennskap og fellesskap
- Erfarer trygghet og tilknytning til personalet
- Opplever spenning og glede i variert lek
- Er aktivt og medskapende i lek og læring
- Bruker sin kreativitet og søker utfordringer i lek og læring
- Blir møtt på sine uttrykk, sin undring og utforskertrang
- Opplever en barndom preget av mangfold, likeverd og respekt
- Utvikler sin språkkompetanse og sin matematiske kompetanse

1.0 Barnehagens innledning

1.1 Struktur og organisering

Sandalsbotn barnehage ligger idyllisk og landlig til i Sandalsbotn på Nesttun i Fana bydel. Området gir rike muligheter for korte og lengre turer, som kan by på naturopplevelser ved fjell, skog, elv og gårdsbesøk. Vi har gangavstand til Nesttun sentrum.

Barnehagen er organisert i fem avdelinger. På nåværende tidspunkt har vi to avdelinger for barn fra 1-3 år, en avdeling for barn fra 2-4 år, og to avdelinger for barn over 3 år.

I Sandalsbotn barnehage tilbringer 65 barn sine hverdager. Vi har 17 årsverk fordelt på 22 ansatte. Barnehagen har kokk som tilbereder lunsj til barna.

Vi er en aktiv bidragsyter i samfunnet, og tar imot elever og lærlinger fra yrkesopplæringen.

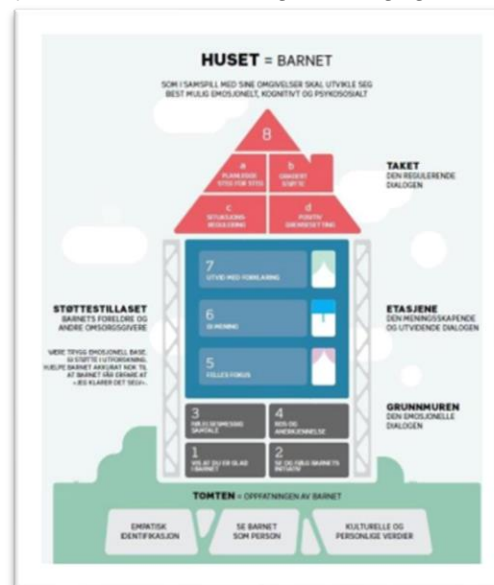
1.2 Metodevalg

1. Sandalsbotn barnehagen benytter vi ICDP som metode. ICDP er et helsefremmende og forebyggende program som handler om å fremme barns psykososiale utvikling gjennom de voksnes sensitive samspill med barnet.

En forutsetning for dette samspillet er en nær relasjon mellom barnet og omsorgsgiver.

ICDP bygger på 8 tema for godt samspill:

- Vis at du er glad i barnet ditt
- Se og følg barnets initiativ
- Ta del i barnets følelser
- Gi ros og anerkjennelse
- Felles oppmerksomhet- felles opplevelse
- Gi mening til opplevelser
- Lag sammenhenger
- Planlegg med barnet
- Støtt barnet
- Legg til rette for barnet
- Sett positive grenser for barnet.

1.3 Pedagogisk analysemodell

I Sandalsbotn barnehage bruker vi pedagogisk analysemodell for å utforske faktorer i lekemiljøet som har innvirkning på barnas atferd og læring, og årsaken til at uønskede situasjoner og samhandlingsmønstre oppstår og består.

Gjennom modellen er vi opptatt av å forstå hvordan ulike faktorer i systemene påvirker utfordringer i læringsmiljøet i hverdagen.

Utfordringene vi undersøker kan handle om relasjonen mellom voksen og barn, barn og barn, eller kan være knyttet til gruppemiljø, ledelse og struktur.

1.4 Kjerneverdier

«Verdiene gir retning for det pedagogiske arbeidet og samhandlingen med barn og foresatte.»

1.4.1 Ser barnet

«Vi ser det enkelte barns egenverdi. Barnet gis gode betingelser for læring og utvikling basert på vår anerkjennende væremåte.»

- Vi viser interesse for hvert barn som unikt individ og engasjerer oss i å lære barnet å kjenne.
- Vi tilrettelegger for å gi hvert barn opplevelse av mestring, og vi arbeider for at barna utvikler en god selvfølelse.
- Vi møter barnet på deres premisser, og nivå. Vi har et åpent blikk, vi lytter og vi viser interesse.

1.4.2 Varme

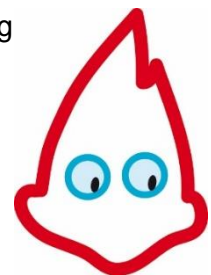
«Vi gir barnet omsorg og trygghet. I møte med barn skal vår hjertevarme gi næring og vekstmulighet.»

- For oss betyr dette at atmosfæren i barnehagen skal være preget av varme og tilstedeværende voksne.
- Vi viser glede over å se hvert enkelt barn hver dag
- Vi er oppmerksom og nær barna

1.4.3 Inkluderende

«Vi skaper gode relasjoner, der alle barn blir sett og bekreftet. Det enkelte barn skal oppleve gleden av å tilhøre små og store fellesskap.»

- Vi legger til rette for aktiviteter og opplevelser som fremmer inkludering
- Barna får erfaringer med ulike kulturer og språk.
- Vi ser på mangfold som ressurs for fellesskapet.

2.0 Livsmestring for det 21. århundre

– medvirkende barn i lek og læring

2.1 Tilknytning

Mål: Alle barn skal oppleve god og trygg tilknytning til personalet på avdelingen

Trygg tilknytning til personalet i barnehagen, har avgjørende betydning for barnets trivsel og opplevelse av trygghet i barnehagen. Barn som er trygge og trives, har det beste utgangspunkt for utvikling og læring.

For oss betyr dette:

- Vi starter tilknytningsprosessen om våren før oppstart med besøksdager og informasjon ut til foresatte.
- Vi har en voksen tett på som følger barn og foreldre den første tiden i barnehagen
- Vi skjermer de yngste barna mot for mange nye mennesker.
- Vi har en voksen tett på ved overflytting av barn fra en avdeling til en annen
- Vi er sensitive voksne i kommunikasjonen, og relasjonen med barna.

2.2 Lek

Mål: Alle barn skal oppleve glede og mestring i leken.

Delmål: Barna skal møte et inspirerende leke- og læringsmiljø.

Leken er barnets egen arena, og springer ut fra en indre motivasjon, lyst og glede. I leken må man forholde seg til andre, forhandle om leketema, inngå kompromisser, gi og ta, og vente på tur. Leken er barnets viktigste arena for læring. Noen barn knekker lekekodene tidlig, andre barn har behov for hjelp og støtte til å mestre dette.

For oss betyr dette at vi:

- arbeider for et dynamisk leke og læringsmiljø, med utgangspunkt i barnas interesser
- etablerer gode møteplasser inne og ute
- starter, vedlikeholder og utvikler leken.
- deltar og er engasjert i leken
- sikrer at alle barn er inkludert i leken og har en venn å være sammen med.
- jobber med felles prosjekter som styrker fellesskapet og gir inspirasjon til leken

2.3 Læring

Mål: Alle barn skal oppleve et trygt og inkluderende miljø som inspirerer til utforskning og læring.

Barn er naturlig motiverte for utforskning og læring, og den beste læring skjer gjennom aktiv deltakelse i et positivt, sosialt fellesskap.

For oss betyr dette at vi:

- legger til rette for et godt sosialt klima der hvert barn opplever tilhørighet
- skaper et leke og læringsmiljø som er trygt, spennende og utfordrende.
- legger til rette for opplevelser og varierte erfaringer der vi sammen undrer oss, utforsker og bearbeider.
- Støtter barns nysgjerrighet og initiativ.

2.4 Barns medvirkning

Mål: Alle barn skal møtes med anerkjennelse.

Delmål: Alle barn skal oppleve at deres meninger har betydning for fellesskapet.

I Sandalsbotn barnehage skal alle barn bli møtt av anerkjennende og lyttende voksne. Barna skal oppleve å bli tatt på alvor og at deres meninger og synspunkt er viktige for de voksnes valg og prioriteringer. Barnas innspill skal gjenkjennes i planlegging og gjennomføring av barnehagehverdagen. For at barns rett til medvirkning skal være en integrert del av barnehagens hverdag legger vi til rette for arenaer der barna blir hørt.

For de eldste barna blir barnemøter og barnesamtaler en viktig metode for innhenting av barnas synspunkter. Vi har og en postkasse der barn og foreldre kan komme med innspill. Gode og systematiske observasjoner i nært samspill med barna, gir oss nyttig informasjon om de yngste barnas ønsker og behov.

For oss betyr dette at vi:

- legger til rette for arenaer der barns interesser og meninger får bidra til barnehagens planer og innhold.
- sikrer at alle barn får uttrykke seg
- inkluderer barn i daglige gjøremål f.eks. ved å ha «hjelp barn» - gi barna oppgaver og ansvar etter alder og modning, f.eks. være med å ta imot nye barn på avdelingen eller hjelpe yngre barn
- sikrer barns medvirkning gjennom barnemøter og barnesamtaler

2.5 Vennskap og felleskap

Mål: *Alle barn skal oppleve å ha en venn i barnehagen, og være verdifull for fellesskapet.*

Delmål: *Alle barn skal få hjelp og støtte til å etablere og beholde vennskap.*

Gode venner styrker livskvalitet og mental helse for mennesker i alle aldre. Å ha venner gir god trening i å videreutvikle sine sosiale ferdigheter. Noen ganger kan det være vanskelig for barnet å etablere og holde på vennskap. Da er det den voksnes ansvar og oppgave å hjelpe barnet inn i gode relasjoner med andre barn. Et positivt fellesskap gir opplevelse av tilhørighet og styrker barns selvfølelse.

For oss betyr dette at vi:

- tilrettelegger barnehagens lekemiljø med utgangspunkt i barnas interesser og behov
- jobber aktivt for et positivt fellesskap og et godt klima i barnegruppen
- tilrettelegger for små lekegrupper
- støtter oppunder gryende vennerelasjoner
- er tett på i uteleken for å forebygge utestenging og mobbing

2.6 Mangfold

Mål: *Alle barn skal oppleve å være verdifull for fellesskapet, uavhengig av erfaringer og bakgrunn.*

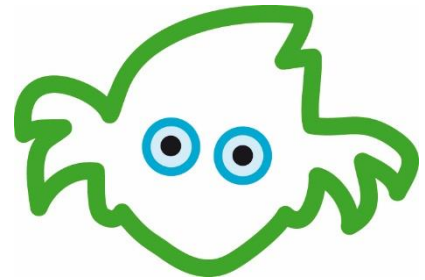
Barnehagen er et lite samfunn som speiler mangfoldet i resten av samfunnet. Hos oss skal alle barn oppleve at de blir sett og anerkjent for den de er, og at hver og en har en viktig plass i barnehagens fellesskap. Barna skal få oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på. Barnehagen skal synliggjøre et mangfold i familieformer og sørge for at alle barn får sin familie speilet i barnehagen.

For oss betyr dette at vi:

- Ser på mangfold som en ressurs
- Synliggjør mangfold i læringsmiljøet ved bruk av blant annet bøker, bilder og musikk
- Møter barns innspill og uttrykk med åpenhet og toleranse.
- Synliggjør mangfold i barnehagens planer

3.0 Barnehagens tema/prosjekt

3.1 Fagområder

3.1.1 Språk som basiskompetanse

«I barnehagen skal barna møte ulike språk, språkformer og dialekter gjennom rim, regler, sanger, litteratur og tekster fra samtid og fortid.» Rammeplanen 2017.

Å uttrykke seg og bli forstått er viktig for alle. Språk har også stor betydning for danning av barns identitet, evne til å forstå, kommunisere, tenke, samhandle og bygge vennskap. Derfor er barnehagens arbeid med språk som basiskompetanse viktig. I lek og i hverdagssituasjoner er barn i dialog og samspill med andre barn og med voksne. Her får barnet mulighet til å utforske og utvikle sin språklige kompetanse. Det har stor betydning at de voksne er aktive og bevisste språkmodeller. Vi setter ord på det vi gjør, bekrefter, utvider begreper og ord gjennom samtalene med barna. Vi leker med lyder, ord, dikter og synger når vi leker, kler på oss eller vasker hender. Vi bader barna med språk gjennom hele dagen. Vi griper muligheter hvor vi kan løfte frem andre språk eller dialekter som er representert i barnegruppen. Hva heter ordet på somalisk? Hva heter det på fransk? engelsk? Kan vi telle på andre språk?

Måltidet er en fin arena for å skape den gode samtalen. Vi innleder alltid måltidene med en sang eller regle som barna får velge etter tur. Vi teller på språkene som er representert i barnegruppen. Vi er bevisste voksne som deltar i samtalen og sikrer at alle blir sett, hørt og får uttrykke seg. Vi tar initiativ til samtale og bygger videre på tema som barna er opptatt av eller viser interesse for. Vi prater om fortid og fremtid. Hva vi har gjort og hva vi skal gjøre. Vi bruker bilder eller konkreter som inngangsport til samtale ved måltidene sammen med de yngste barna. Etter hvert som ordforrådet øker og språket utvikler seg utvider vi med å leke med rimord, prate om ord som kan ha ulik betydning, undre oss over sammenhenger og filosofere over ulike fenomener.

Slik skaper vi et inkluderende og stimulerende språkmiljø:

- Vi er aktive og bevisste språkmodeller for barna
- Vi tilbyr et mangfold av bøker, sanger, fortellinger og eventyr.
- Vi bruker tegn til tale
- Vi har samlingsstunder og språkgrupper.
- Vi oppmuntrer barna til å leke med språket, med lyder, ord rim og rytme.
- Vi bruker sang og musikk for å skape fellesskap og som språkstimulerende aktivitet.
- Vi tilrettelegger for et språkstimulerende miljø.
- Vi oppmuntrer barna til å sette ord på følelser og prate om følelser.
- Vi bruker språkstimulerende verktøy som: Snakkepakken, Språk koffert, Rolltalk, bilder, symboler, dagtavle og nøkkelkort.
- Vi gjennomfører regelmessige observasjoner av barnets språklige utvikling.

3.1.2 Matematisk kompetanse

Matematikk kan i stor grad sees på som et område der kunnskapen legges som stein på stein i en mur. I barnehagen kan man si at man legger steinene i grunnmuren for barnas videre forståelse av matematikk.

Dette kan øke barnas nysgjerrighet, interesse og trygghet i forhold til fagområdet. Barna får selvtillit og evne til å tenke matematisk i barnehagehverdagen, og et språk til å beskrive denne tenkningen.

Matematikk finnes over alt i våre omgivelser. Det er personalets ansvar å legge til rette for undring og utforsking sammen med barna.

Slik bidrar vi til at barna utvikler matematisk kompetanse:

- Vi legger til rette for butikklek, cafe med konkrete ute og inne.
- Vi synliggjør matematisk tenkning gjennom dekking av bord, antall og par.
- Vi rydder og sorterer.
- Vi bruker begreper som full/tom, tung/lett og klassifiseringer og sammenligninger.
- Vi synliggjør matematikkens naturlige plass i barnelitteraturen ved å se på farger, størrelse og antall.

3.2 Digitale verktøy

Barnehagen skal være en arena der digitale verktøy gir mulighet for utforsking, lek og læring sammen med personalet i barnehagen. Vi arbeider for at barna skal bli kjent med ulike digitale verktøy som benyttes i vårt arbeid:

- Bærbar PC
- Mobiltelefoner
- Printer
- Høytalere
- Smartboard
- Apper

4.0 Barnehagen som lærende organisasjon

4.1 Barnehagens utviklingsarbeid

Den gode foreldresamtalen

I Sandalsbotn barnehage vil vi i barnehageåret 2024/25 arbeide med å videreutvikle det gode foreldresamarbeidet, ved å ha fokus på den gode foreldresamtalen.

Et godt samarbeid mellom foreldrene og barnehagen gjør det lettere å få innsikt i det enkelte barnets behov, og det blir enklere for barnehagen å skape en trygg og god hverdag for barnet. Det er barnehagen som har ansvar for samarbeidet, og for å skape en god dialog med foreldrene.

Oppstarts samtaler og foreldresamtaler er en viktig arena for samarbeid om det enkelte barnet - til barnets beste.

For barnehageåret 2024/25 vil barnehagen implementere en ny felles mal for oppstarts samtaler og foreldresamtaler. På denne måten ønsker vi å sikre lik kvalitet i innholdet for samtalen for alle foreldre og alle barn.

4.2 Dokumentasjon, vurdering og oppfølging

4.2.1 Dokumentasjon

Vi dokumenterer vår praksis gjennom forberedelser, etterarbeid, utviklingsplaner og evalueringsmøter, i tillegg til å synliggjøre våre rutiner for foreldre gjennom invitasjonsbrev til foreldresamtaler.

Dokumentasjonsarbeidet skal skape grunnlag for refleksjon og vurdering. Det skal være en synliggjøring av læringsprosesser og av det som skjer i barnehagen. Gjennom et godt dokumentasjonsarbeid får barnehagen et godt grunnlag for å justere, endre eller videreføre praksis.

4.2.2 Vurdering og oppfølging

Foreldrenes vil i etterkant av foreldresamtalene få tilsendt et vurderingsskjema. Vi gjennomfører også våre egne vurderinger av samtalene, og på hvilken måte dette får effekt for barna, og på hvilken måte de bidrar til å sikre at individuelle behov blir ivaretatt.

Vi deltar i den Nasjonale foreldreundersøkelsen. Tilbakemeldingene her vil også gi oss et grunnlag for å vurdere effekten av våre tiltak, både når det gjelder kommunikasjon, og andre mål vi har satt. Mer informasjon om kvalitetsarbeidet i barnehagene finnes på innbyggerhjelpen på www.bergen.kommune.no.

4.3 Barn og foreldres medvirkning i utviklingsarbeidet

Barn og foreldre skal ha muligheten til å medvirke i utviklingsarbeidet.

Vi legger til rette for foreldremedvirkning på følgende måte:

- Foreldre får muligheten til å medvirke gjennom invitasjonsbrev til alle samtaler. På denne måten kan innholdet i samtalen påvirkes, gjennom å melde fra om individuelle ønsker og behov for samtaletema.
- Evalueringsskjemaer til foreldre tilbys i etterkant av samtalen.
- Barnehagen tilbyr temakvelder gjennom høsten med fokus på foreldresamarbeid til det beste for barnet.
- Foreldre tilbys samarbeidsarenaer gjennom foreldremøter og foreldreråd

Vi legger til rette for barns medvirkning på følgende måte:

- Vi informerer barn om at foreldresamtalene skal finne sted, og barnet inviteres til å påvirke innholdet i samtalen.
- Barnehagen oppfordrer foreldre til å la barnet involveres i innholdet i samtalen med barnehagen.
- Barnehagen observerer og følger opp barnas ulike uttrykk og behov, for å sikre barnestemmen i foreldresamtalen.
- Foreldre oppfordres til å følge opp barns uttrykk og behov for å sikre at barnets stemme blir ivaretatt.

Del to

I. Barnesyn og læringssyn

Vårt barnesyn:

Barn er kompetente og likeverdige mennesker. Barn har rett til å være aktive deltakere i eget liv. Deres uttrykk, opplevelser og følelser skal tas på alvor.

For oss betyr dette at vi:

- legger til rette for et positivt sosialt klima
- legger til rette for at alle barn blir hørt, får uttrykke seg, og opplever å være en viktig del av fellesskapet
- møter barn med respekt, interesse og nysgjerrighet.
- anerkjenner det enkelte barns egenart
- bidrar til at hvert barn blir glad i seg selv

Vårt læringssyn:

Barn er naturlig motiverte for utforskning og læring. Vi vet at læring skjer gjennom aktiv deltakelse i et trygt, sosialt fellesskap.

For oss betyr dette at vi:

- legger til rette for et godt sosialt klima der hvert barn opplever trygghet, tilhørighet, anerkjennelse og aksept.
- skaper et læringsmiljø som er trygt, men samtidig spennende og utfordrende.
- legger til rette for felles opplevelser og erfaringer der vi sammen undrer oss, utforsker og bearbeider
- bidrar til at hvert barn opplever mestring

II. Pedagogisk relasjonskompetanse

Relasjonskompetanse er ferdigheter, evner, kunnskaper og holdninger som etablerer, utvikler, reparerer og vedlikeholder relasjoner mellom mennesker.

Gjennom Plan Skyfritt sikrer vi en felles grunnleggende veiledningskompetanse i barnehagene gjennom ICDP.

I Sandalsbotn barnehage har vi nå 2 sertifiserte ICDP veiledere. Disse har ansvar for å holde veiledning for resten av personalet, slik at alle i barnehagen kan bruke strategiene som er i ICDP. Slik vil alle i barnehagen ha et felles «språk» når det gjelder å møte barn på en trygg, god og sensitiv måte.

I barnehagen kommer dette verktøyet til syne på følgende måte:

- vi anerkjenner og snakker positivt om det barnet gjør eller er opptatt av
- vi er sensitive for barnas uttrykk.
- Vi er åpne og lydhøre for barnas innspill.
- Vi legger til rette for godt samspill og gode samtaler med barna hver dag
- Vi setter grenser på en positiv måte.

III. Danning gjennom omsorg, lek og læring

“Jeg blir meg i møte med deg”

En av barnehagens viktigste oppgaver er å bidra til at alle barn mestrer sosial samhandling med andre. Vi vil at de skal være trygge på å ytre egne ønsker og ideer, bli glade i seg selv, og ha tro på egen mestring. Livet byr på små og store utfordringer, og vi vil bidra til at barnet utvikler evner til å møte motstand og gi dem redskaper og strategier som hjelper dem gjennom håndtering og regulering av følelser. For oss er det viktig at barna skaper gode relasjoner til menneskene rundt seg, tar hensyn og lytter til andre, og viser omsorg for hverandre. Det er dette vi kaller sosial kompetanse.

God sosial kompetanse kan være avgjørende for å etablere og beholde vennskap, og vi vet at vennskap er en viktig faktor for barnets trivsel og utvikling.

Sosial kompetanse handler om å gi og ta, vente på tur og slippe andre til. Arbeidet med sosial kompetanse i barnehagen er kanskje ikke alltid like synlig, men hele barnehagedagen inneholder utallige situasjoner, både planlagte og spontane, der sosial kompetanse er i fokus.

I barnehagen skal barna få erfaringer med demokratiske prosesser gjennom å møte arenaer der alle blir hørt og respektert. De skal få støtte til å løse konflikter på en positiv måte og oppleve at egne og andres innspill tas på alvor.

I. Progresjon i barnehagens pedagogiske innhold

Sandalsbotn barnehage er organisert i avdelinger etter barnas alder. Dette mener vi støtter opp under og sikrer at barnet gjennom sine barnehageår opplever en naturlig progresjon i det pedagogiske innholdet.

Vi legger til rette for progresjon gjennom variasjon av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø.

Det pedagogiske tilbudet handler om det nære. Barna får varierte opplevelser og erfaringer innenfor de ulike fagområdene gjennom tema som meg og min familie, vennskap på avdelingen, turer i barnehagens nærområde. De får erfaringer med ulike leker og materiell, dette skiftes ut og endres i takt med barnas motoriske og kognitive utvikling.

Gjennom observasjon får vi informasjon om det enkelte barns behov, opplevelser og interesser som blir utgangspunkt for tilrettelegging av det pedagogiske tilbudet. Dagsrytmen vektlegger barnas vekslende behov for aktivitet og hvile, og den fysiske organiseringen tar hensyn til de yngste barnas behov for grov-motorisk utfoldelse.

I noen sammenhenger deles gruppen, slik at tilbudet blir ytterligere tilpasset barnets alder og modning. På storbarnsavdeling kan barna i større grad forholde seg til flere personer. Innholdet i det pedagogiske tilbudet utvides. Samarbeid på tvers av avdelinger, turer og utflukter gir større utfordringer, vi beveger oss lenger vekk fra barnehagen.

På stor avdeling legger vi til rette for at barna skal gjøre bruk av tidligere erfaringer. Vi legger til rette for refleksjon rundt egne og andres opplevelser og følelser. Vi har større fokus på samfunnet utenfor barnehagen, og legger vekt på at barna skal utvikle selvstendighet, både i form av trygghet på egen mestring, men og kritisk tenkning.

Klubben for skolestarterne har fokus på at barna skal oppleve trygghet i forbindelse med overgang til skole. Gjennom året får barna erfaringer med vennskap og lek også på tvers av avdelingene. Barnets sosiale kompetanse er avgjørende for å kunne etablere og holde på vennskap, som er avgjørende for trivsel, lek og læring.

Dette siste året får barna mange og varierte turer ut av barnehagen, noe som gir barna øvelse i å lytte til kollektive beskjeder, forholde seg til regler, vise omsorg for andre.

II. Overganger

a. Tilvenning i barnehagen

Den første tiden i barnehagen, har stor betydning for barnets videre trivsel og trygghet, og vi jobber for at denne tiden skal bli så god som mulig for barn og foreldre.

For oss betyr dette at vi:

- gir foreldre god, muntlig og skriftlig informasjon i god tid.
- inviterer til besøksdager og lekedager for nye barn og foreldre på forsommeren.
- har en voksen tett på barnet med fokus på trygg tilknytning i oppstarten.
- i samarbeid med foreldre; tilpasse tilvenningstiden til det enkelte barns behov
- tilbyr oppstartsamtale like etter oppstart, med gjensidig utveksling av informasjon

b. Overganger og sammenheng innad i barnehagen

For noen barn og foreldre, kan overgang fra liten til stor avdeling bidra til usikkerhet og en følelse av utrygghet. For å videreføre barnets trygghet og tillit vil vi:

- så tidlig som mulig lage en plan for overflytting av hvert enkelt barn.
- Så langt det lar seg gjøre sikre at alle barn blir overført sammen med en eller flere venner.
- organisere besøksdager på ny avdeling for barna utover våren og sommeren
- gi foreldreinformasjon fra den nye avdelingen før sommerferien.
- overføringssamtaler mellom pedagogiske ledere før overflytting

c. Samarbeid og sammenheng med skolen

Vårt mål er at barna skal føle trygghet med tanke på skolestart, fordi de kjenner og mestrer de forventningene som stilles til dem på skolen.

Slik sikrer vi en trygg og sammenhengende overgang til skolen:

- Vi følger Bergen kommune sin plan for overgangen mellom barnehage og skole
- Utvidet og godt samarbeid med nærskolen
- Felles møteplasser for barnehage og skole
- Besøksdager for barna på skolen og SFO
- Overføringssamtaler mellom skole og barnehage
- Besøk fra avdelingsleder og SFO leder

III. Foreldremedvirkning

I Sandalsbotn barnehage har vi et foreldreråd som består av alle foresatte. Hver høst velges det FAU for barnehagen, med to representanter fra hver avdeling. Fra disse konstitueres det to medlemmer til Samarbeidsutvalget. Samarbeidsutvalget er et lovpålagt organ som blant annet er med i drøftinger og utforming av barnehagens pedagogiske innhold.

Den gjensidige daglige utvekslingen av informasjon, skal sikre hvert barn en god hverdag i barnehagen.

Barnehagen tilbyr følgende møteplasser og arenaer for foreldremedvirkning gjennom barnehageåret:

- to individuelle foreldresamtaler hvert år
- muligheten for å ta initiativ til samtale.
- faglige og sosiale arrangementer initiert av barnehagen og FAU
- foreldremøter
- faglige temakvelder

IV. Bærekraftig utvikling

Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorden slik vi kjenner det.

For oss betyr dette:

- synliggjøre gode holdninger i forhold til vern av naturen.
- sporløs ferdsel i naturen
- Ta vare på trær, blomster og dyr i naturen
- Samtale om, og vise at vi kan reparere utstyr og leker

V. Psykososialt barnehagemiljø

VIII. Psykososialt barnehagemiljø

Det er forankret i Barnehageloven at alle barn har rett til et trygt og godt barnehagemiljø. I dette ligger det at alle ansatte i barnehagen er forpliktet til å gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for krenkelser, og videre at barnehagen skal jobbe forebyggende for å skape et varmt og inkluderende fellesskap. Under plikten til å sikre at barn og unge har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø, følger det fire delplikter:

- plikten til å følge med
- plikten til å melde
- plikten til å undersøke
- plikten til å sette inn egnede tiltak

Arbeidet med det psykososiale barnehagemiljøet er et kontinuerlig arbeid som er retningsgivende for barnehagens kvalitetsutviklingsarbeid og grunnleggende for alt vi gjør i

barnehagen, både i samspill med barna, samarbeid med foreldre og innad i personalgruppen. Barnehagen har en lokal handlingsplan for å sikre systematikk i arbeidet med det psykososiale barnehagemiljøet. Handlingsplanen gjennomgås i personalgruppen årlig. Det psykososiale barnehagemiljøet er videre tema på foreldremøte, foreldresamtaler og i SU ved oppstart av hvert barnehageår.

Kommunen har et eget skyfritt-team som kan gi råd og styrke oss i dette arbeidet. I barnehageårene 2023/2024 og 2024/2025 er vi i Sandalsbotn deltakere i *Læringsmiljøprosjektet i regi av Utdanningsdirektoratet*. Dette prosjektet har som mål å fremme et trygt og godt barnehage- og skolemiljø uten mistrivsel og krenkelser som mobbing, vold, diskriminering og trakassering. I Læringsmiljøprosjektet jobber vi med temaer som:

- Hvordan fremme og utvikle et trygt og godt barnehagemiljø
- Hvordan forebygge, avdekke og håndtere mistrivsel og krenkelser
- Regelverk og organisasjonsutvikling - Ledelse og positiv barnehagekultur.

Vi har gjennomgått dagsrytmen inne og ute, og sett på hvordan vi kan jobbe for at hvert enkelt barn skal føle seg trygg og inkludert. Vi jobber kontinuerlig med tiltak for å skape et trygt og godt barnehagemiljø ute og inne med den nye kompetansen og de erfaringene vi får med å være med i læringsmiljøprosjektet.

VI. Barns seksuelle helse

Plan for seksuell helse, seksualopplysning og seksualitetsopplæring ble vedtatt av bystyret i april 2019, og er utarbeidet med formål om å sikre en helhetlig innsats for å styrke barn og unges seksuelle helse. Planen peker blant annet på barnehagen som en viktig arena for å sikre kunnskap og nødvendig kompetanse om kropp og seksualitet. Slik kan barnehagen styrke barnas begrepsapparat og danne grunnlag for positive holdninger knyttet til selvfølelse, identitet, egenverd, kropp, følelser og grenser. Videre skapes åpenhet og respekt for mangfold og variasjoner i familieformer og kjønnsuttrykk, noe som kan bidra til å forebygge fordommer og diskriminering.

Grunnlaget for god seksuell helse legges allerede tidlig i småbarnsalder. Bevissthet knyttet til barns seksuelle utvikling og kunnskap om hvordan denne kan komme til uttrykk i lek og atferd, er viktig for å kunne møte dette på en konstruktiv måte. Siden barnehagepersonale og foreldre har et felles ansvar for å ivareta barnets trivsel og utvikling, er det naturlig at barns seksuelle helse også er tema både i foreldresamtaler og på foreldremøter.

5.0 Kalender

August	Tilvenning
September	09.09: Planleggingsdag 23.09: Foreldremøter 24.09: Foreldremøte
Oktober	07.10-11.10: Skolens høstferie 10.10: Verdensdagen psykisk helse 22.10: Temakveld for foreldre
November	01.11: Planleggingsdag
Desember	Tilvenning Nissefest Lucia 23.12-31.12: Juleferie
Januar	01.01: Fridag 31.01: Planleggingsdag
Februar	06.02: Samenes nasjonaldag 24.02-28.02: Skolens vinterferie Karneval
Mars	11.03: Barnehagedagen 21.03: Rockesokk Temakveld for foreldre
April	14.04-21.04: Påskeferie 16.04: Stenger kl. 12.00
Mai	01.05: Fridag 02.05: Planleggingsdag 17.05: Nasjonaldag 29.05: Fridag 30.05: Planleggingsdag
Juni	09.06: 2. pinsedag Sommerfest for barn og foreldre
Juli	Uke 28-30: Sommerstengt

Sandalsbotn Barnehage

Sandalsbotn 54
5221 NESTTUN

E-post:

Sandalsbotn.barnehage@bergen.kommune.no

BERGEN
KOMMUNE